

KASSA

Kassa Szlovákia második legnagyobb városa, az egykori Abaúj- Torna vármegye székhelye. Népesége 240 688 fő, ebből 6 382 magyar Abaszéplak, Bárca, Hernádtihany, Kassaújfalu, Kavocsán, Mislóka, Pólyi, Saca, Szentlőrincke, Szilvásapáti és Zsebes községeket csatolták hozzá. Nevét puszta személynévből, valószínűleg a Kasa vagy valamely Ka- kezdetű személynévből kapta.

Története

A település ősidők óta lakott hely, ahol 13. században hospesek telepedtek le. A várost először 1230-ban, erődítményeit 1312-ben említik, amikor Károly Róbert vezére, Görgey Jordán ostrom alá veszi a Csák Máté-párti várost. 1347-től szabad királyi város. 1374-ben Nagy Lajos király országgyűlést tart itt, ezen a rendek elismerik a leányági örökösödést. 1441-ben sikertelenül ostromolta Perényi Miklós, majd I. Ulászló is. 1491-ben Albert lengyel herceg fél évig ostromolta eredménytelenül. 1526-ban I. Ferdinándnak meghódolt, 1536-ban Szapolyai János foglalta el, de 1551-ben ismét Ferdinándé. 1604-ben Bocskai szállta meg, innen szólította fel a nemességet az alkotmány és a vallásszabadság védelmére. Basta sikertelenül ostromolta, de 1606-ban ismét a királyé lett. 1606. december 29-én itt halt meg Bocskai István fejedelem, itt is temették el. Hívei azt gondolták, hogy megmérgezték. 1619. szeptember 5-én Bethlen Gábor foglalta el, innen adta ki kiáltványát, itt tartotta esküvőjét 1625. március 2-án Brandenburgi Katalinnal. 1644. január 18-án itt kiáltják ki a rendek I. Rákóczi Györgyöt Magyarország fejedelmévé. 1657-ben a jezsuiták főiskolát és nyomdát alapítottak itt. 1906-ban épült meg Rákóczi rodostói házának másolata, a fejedelmet is ekkor temették el a dóm kriptájába. 1910-ben 44 211 lakosából 33 350 magyar 6547 szlovák, 3189 német, 453 lengyel, 227 cseh és 210 ruszin volt. 1918-ban elfoglalták a csehek, 1919. június 6-án a magyar Vörös Hadsereg foglalta vissza, majd a Clemenceau-jegyzék értelmében kiürítette. 1920. június 4-én trianoni békeszerződéssel hivatalosan is Csehszlovákiához került. Regionális központi szerepét Magyarországon Miskolc vette át. 1935-ben találták a híres kassai arany éremleletet.

Lakossága

A legutóbbi, 2001-es népszámlálás adatai alapján 236 093 lakosából 210 340 szlovák,

8940 magyar, 5055 cigány, 2803 cseh, 1279 ruszin, 1077 ukrán és 398 német volt. Közel negyedmillió lakosával Kassa az ország második legnépesebb városa. A középkorban feltehetően magyar, német és a szláv elem is jelen volt a városban, a magyarok aránya a török hódoltság éveiben kezdett nőni, majd a 18-19. században újra csökkent a szlovákok javára. A dualizmus éveiben fokozatosan nőtt a magyarság aránya. 1891-ben a lakosok 49,1%-a magyar anyanyelvűnek vallotta magát, 33,6% szlováknak, 13,5% pedig németnek. 1910-ben már a város lakosságának 75,4%-a volt magyar, 14,8% szlovák és 7,2% német. A két világháború között az etnikai arányok megfordultak, a többség szlováknak vallotta magát, 1941-ben újra magyar többségű volt a város. A második világháborút követően erőteljes szlovákosítás indult meg, a kitelepítéseknek, illetve a nagyarányú iparosításnak betudhatóan radikálisan megváltozott a város nemzetiségi összetétele – a magyarok arányszáma minimalizálódott, a németek száma pedig a mérhetőség határára esett.

Készítette: Tapolcsányi Honória